

Konceptualna umjetnica Yayoi Kusama kao poticaj istraživanja za dizajn tekstila

Mazan, Ines

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:201:094365>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-14**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET
Zavod za dizajn tekstila i odjeće

DIPLOMSKI RAD

**KONCEPTUALNA UMJETNICA YAYOI KUSAMA KAO
POTICAJ ISTRAŽIVANJA ZA DIZAJN TEKSTILA**

**CONCEPTUAL ARTIST YAYOI KUSAMA AS A POTENTIAL
OF RESEARCH FOR DESIGN TEXTILES**

izv.prof.art. Koraljka Kovač Dugandžić

Ines Mazan

9716/ TMD- DT

Zagreb, rujan, 2017

Zavod za dizajn tekstila i odjeće

- Broj stranica: 58 stranica teksta

- Broj literaturnih izvora: 14

-Članovi povjerenstva: izv.prof.art. Koraljka Kovač Dugandžić (mentor)

dr. sc. Ana Sutlović

dr. sc. Martinia Ira Glogar

dr. sc. Alica Grilec Kaurić (zamjena)

Datum predaje rada: _____

Datum obrane rada: _____

SADRŽAJ:

1. UVOD	1.
2. TEORIJSKI DIO.....	3.
2.1. YAYOI KUSAMA	3.
2.1.1. STVARALAŠTVO YAYOI KUSAME	13.
2.2. UMJETNICI SRODNI YAYOI KUSAMA	23.
2.2.1. TAKASHI MURAKAMI	23.
2.2.2. KEITH HARING	29.
2.3. SHIBORI.....	35.
2.4. SHIBORI TEHNIKE	37.
2.4.1. KANOKO SHIBORI.....	38.
2.4.2. MIURA SHIBORI	39.
2.4.3. KUMO SHIBORI	40.
2.4.4. NUI SHIBORI	41.
2.4.5. ARASHI SHIBORI	43.
2.4.6. ITAJIME SHIBORI	44.
2.4.7. SUJI SHIBORI	45.
2.5. LAND ART	46.
2.5.1. PRETEČE LAND ARTA U PRETPOVIJESTI	48.
2.5.2. FOTOGRAFIJA I LAND ART	49.
2.6. EKSPERIMENTALNI PROCES – REALIZACIJA KOLEKCIJE DIZAJNA TEKSTILA	50.
2.6.1. LIKOVNA ANALIZA RADOVA	51.

3. ZAKLJUČAK	56.
4. LITERATURA	58.

SAŽETAK

Diplomski rad daje pregled likovnog djelovanja umjetnice Yayoi Kusama kroz performanse, foto kolaže i likovna dijela koje je s lakoćom primjenjivala u modi. Također se spominju i drugi umjetnici koji ju uspješno prate u svijetu mode. Inspirirajući se njezinim motivom točkicama kreirana je kolekcija plošnog tekstila. Kao osvrt na umjetnički pravac "land art", tekstilom će se oblikovati i omotati forma drveta te time naglasiti njegova treća dimenzija. Uz umjetnike obradit će se i tehnike bojanja koje će ujedno služiti i za kreiranje plošnog tekstila.

Ključne riječi: konceptualna umjetnost, umjetnici, tekstil, tehnike, bojanje, land art

ABSTRACT

In this graduate work the subject is conceptual artist Yayoi Kusama, her performances, photo collage and art works which she's easily applying in her fashion. There are also other artists which successfully follow her in fashion world. Inspired by her polka dots pattern flat textile. As a review on artistic direction "land art", the tree will be shaped and wrapped with textile and it will be underlined its third dimension. Besides the artist in this graduate work it was also processed the technique of coloring which was used to create flat textile.

Keywords: conceptual art, artist, textile, techniques, dyeing, land art

1. UVOD

Iako prepoznatljiv i popularan diljem svijeta, motiv točkica (*polka dots*) vjerojatno je najviše obilježio život i stvaralaštvo japanske umjetnice i spisateljice Yayoi Kusame.

Njezina poznata "točkasta" umjetnost obuhvaća velik broj različitih medija, uključujući slikarstvo, crtanje, kiparstvo, film, izvedbene umjetnosti i interaktivne instalacije, a rangira od djela na papiru intenzivne polu-apstraktne tematike, do "mekanih" skulptura poznatih pod nazivom "Accumulations" i njezinih "Infinity Nets" slika, djela koje ju okupiraju čitav život.

Riječ je o slikama koje se sastoje od tisuća sićušnih točkica koje se međusobno preklapaju i susreću, a predstavljaju umjetnički doživljaj njezina susreta s fizičkim svijetom. Za nju, ta su djela pokušaj dočaravanja vizualnih halucinacija koje ju muče od djetinjstva kao simptomi psihičke bolesti sindroma depersonalizacije ili percepcije sebe, do stupnja gdje je njezin osjećaj realnosti privremeno izgubljen.

Umjetnica čije slike, kolaži, skulpture, performansi i ekološke instalacije dijele njezinu opsesiju ponavljanjem, nagomilavanjem i koja samu sebe naziva "opsesivnim umjetnikom", svoje radove predstavlja diljem svijeta. Utemeljen u konceptualnoj umjetnosti, njen rad sadrži obilježja feminizma, minimalizma, nadrealizma, indie-rocka, pop arta, te apstraktnog ekspresionizma s primjesama autobiografskog, psihološkog i seksualnog sadržaja. Kusama je poznata kao spisateljica i pjesnikinja, koja je svoj trag ostavila i na filmu i u modi.

Inspiracija su mi bile njezine slike, kolaži, skulpture, performansi i ekološke instalacije dijeleći njezinu opsesiju ponavljanjem. Različitim pristupima tretiranja materijala bojanjem i oslikavanjem kreirala sam plošni tekstil iz kojeg se mogu iščitati različiti nepravilni oblici.

Kusama je težila ka geometriji, većina njezinih radova sastojala se od pravilnih krugova. Pomalo dosadnu geometriju odlično je spajala s nepravilnim oblicima unutar krugova ili oblikom skulptura, te vrlo snažnim kolorizmom. Toliko su bile snažne njezine unutarnje opsesije koje je pretvarala u jedinstvena likovna djela.

Pokušavajući se poistovjetiti umjetnicom, također sam se okušala u umjetničkom pravcu land art radeći prostornu ekološku instalaciju u parku. Iako omatanje drveća tekstilom izvorno nije dio land arta, sama intervencija u prirodi meni je bila dovoljna da prigrlim ideju i implementiram je u svoj projekt.

Stup realizacije tekstilne mape bio mi je japanska tehnika shibori koju sam koristila kao temeljnu podlogu za oslikavanje tekstila, ručnim bojanjem. U sljedećim fazama kroz oslikavanje, istraživala sam različite oblike koje se temelje na geometriji a ponajviše krugovima.

U tekstualnom dijelu diplomskog rada bavila sam se istraživanjem umjetničkog stvaralaštva Yayoi Kusame, te ostalih jednako dobrih umjetnika sličnih karaktera koji su također u svestranom djelovanju, pokazali i veliki uspjeh u dizajnu mode.

Kroz realizaciju ostvarila sam i neke osobne ciljeve. Spojila sam svoje tri ljubavi u jedno: umjetnost, prirodu i duhovnost. Ostvarila sam sintezu prirodnih ljepota i ljudske umjetničke intervencije. Ujedno cijeli projekt nosi poruku i u ekološkom smislu, tj. o odnosu čovjeka i prirode, ali na malo suptilniji način koji dotiče i duhovnu razinu. Pomaknula sam vlastite granice izvedbom nečega što do sada nisam radila.

2. TEORIJSKI DIO

2.1. YAYOI KUSAMA

Sl.1. Fotografija umjetnice prilikom izložbe u Londonu, 2010.

Odrastajući u bogatoj, ali iznimno konzervativnoj obitelji, Kusama je već od rane dobi osjećala potrebu za bavljenjem umjetnosti, kojoj se njezina stroga majka žestoko protivila. Problematična obiteljska atmosfera i posljedice zlostavljanja imale su negativan utjecaj na Kusamino psihičko stanje, zbog čega je ona već od ranog djetinjstva patila od halucinacija. To je iskustvo obilježilo čitav njezin kasniji život, ali i, kako je to sama često isticala, ponajviše njezin umjetnički rad, kod kojeg se motiv točkica javio već na jednom crtežu koji je nastao kada je Kusama imala tek 10 godina.

Sa željom da pobjegne od vlastite obitelji i njihove namjere da ju bogato udaju i pretvore u kućanicu, Kusama je 1948. godine otišla u Kyoto kako bi studirala tradicionalni japanski stil slikarstva. Međutim, negativnost koju je osjećala u obiteljskom domu bila je prisutna i u njezinu školovanju, dok je ona sama bila puno više zainteresirana za europsku i američku avangardnu umjetnost. Nakon završetka školovanja posvetila se izradi velikog broja manjih radova u potpunosti prekrivenih točkicama, koje je nazvala "*Infinity Nets*".

Sl.2. Infinity Nets

Upravo su takve točkaste kompozicije, koje su s vremenom s površine platna prešle i na druge predmete, kao i na čitave ambijente, postale najviše prepoznatljivo obilježje njezina rada. Iako publika i kritičari njezina djela često doživljavaju veselima i razigranima, za Kusamu su ona izraz boli i teškoće života sa psihičkom bolesti, koju olakšava jedino bavljenje umjetnosti.

" Moja umjetnost proizlazi iz halucinacija koje samo ja mogu vidjeti. Halucinacije i opsesivne slike koje me muče prenosim na skulpture i slike. Svi moji radovi u tehnici pastela rezultat su opsesivnih neuroza te time neodvojivo povezani s mojom bolesti. Stvaram radove čak i kada nemam halucinacije." - Yayoi Kusama

Kusama se 1957. godine preselila u SAD, prvo u Seattle, a zatim u New York, gdje je ubrzo postala jedna od važnijih protagonistica avangardne scene. Nakon što je pedesetih godina izrađivala slike s točkicama, šezdesetih se godina počela baviti skulpturom i happeningom.

SI.3. Kusama na svojoj izložbi, 2009.

SI.4. Skulpture i likovna dijela "My Eternal Soul", 2009.

SI.5. Instalacija "Infinity Mirrors", Hirshhorn muzej u New Yorku, 1966.

U tom pogledu poznate su njezine ambijentalne instalacije "*Infinity Mirror Rooms*", kako se naziva serija potpuno ostakljenih soba, ispunjenih točkicama i svjetlosti koje stvaraju dojam beskonačnog prostora. Jedna od najpoznatijih inačica tih instalacija je "*Infinity Mirror Rooms - Phalli's Field*" (1966.) postavljena u New Yorku, koja predstavlja prostoriju ispunjenu ogledalima i mekanim skulpturama falusa prekrivenih točkicama koje je ona interpretirala kao njezin način suočavanja sa seksualnosti.

Sl.6. Infinity mirror soba, muzej Boijmans Van Beuningen u Nizuzemskoj 2010.

Značajno je što se sama često fotografirala u svojim ambijentima i instalacijama, čime je redefinirala odnos između ženskog tijela i promatrača u umjetnosti te na taj način imala važan utjecaj na druge autorice. Tema seksualnosti prisutna je i u njezinim brojnim performansima s kraja šezdesetih, koje je radila s mnogim izvođačima, a imali su aktivistički karakter suprotstavljanja ratu u Vijetnamu i zalaganja za prava homoseksualaca.

"Željela sam pokrenuti revoluciju, koristeći umjetnost kako bih izgradila društvo koje sam zamislila." - Yayoi Kusama

SI.7. "Self Obliteration" foto-kolaž iz istoimenog filma kojeg je sama producirala

SI.8. Yayoi Kusama – Accumulation, 1963.

Sl.9. Yayoi Kusama

Usprkos svojoj popularnosti, njezini radovi nisu bili komercijalno uspješni, zbog čega je uglavnom živjela na rubu egzistencije, a njezine ekstremne radne navike i ogromna količina djela koje je svakodnevno izrađivala imali su loš utjecaj na njezino zdravstveno stanje. Narušenog fizičkog i psihičkog zdravlja, 1973. godine vratila se u Japan, gdje se počela baviti trgovinom umjetnina, ali bezuspješno. U konačnici je četiri godine kasnije bila smještena u psihijatrijsku ustanovu u Tokiju, gdje živi još i danas.

Unatoč hospitalizaciji, nikada se nije prestala baviti umjetnošću. Osamdesetih i devedesetih godina objavila je nekoliko romana i zbirki poezije nadrealističkog karaktera, kao i autobiografiju. U manje intenzivnoj mjeri, nastavila je i sa slikarstvom, s obzirom na to da joj se studio nalazi preko puta bolnice. Iako je s vremenom bila zaboravljena, 2000-ih je godina doživjela brojne retrospektive u muzejima kao što su njujorški Whitney Museum i londonski Tate Modern, čime je prepoznata važnost koju je njezino umjetničko djelovanje imalo za razvoj suvremene umjetnosti. Njezin je rad bio priznat i u Japanu, koji je predstavljala na venecijanskom bijenalu 1993. godine za nju karakterističnim paviljonom ispunjenim ogledalima i točkastim skulpturama bundeva.

SI.10. Pumpkin sculpture, 1993.

SI.11. Pumpkin sculpture, 1993.

SI.12. "The Flower" instalacija, 2006.

SI.13. "Ascension of Polkadots on the Trees" instalacija, 2006.

Ponovno oživljavanje interesa za njezin rad ubrzo je dovelo do novih izložbi, suradnji, kakva je ona s modnom kućom Louis Vuitton, te u konačnici i do komercijalnog uspjeha, zbog čega je 2014. godine bila proglašena najpopularnijom umjetnicom na svijetu. Točkice koje opsesivno koristi kroz čitav svoj opus pri tome su imale dvostruku funkciju – istovremenu su služile Kusami da ispriča osobnu priču o sebi i svojoj bolesti, ali i da svojom mnogobrojnošću stvore efekt samo-uništavanja koji je postao važan dio njezine umjetničke filozofije.

"Točkice ne mogu stajati same. Kada točkicama izbrišemo prirodu i naša tijela, postajemo dijelom jedinstva naših okruženja." – Yayoi Kusama

2.1.1. STVARALAŠTVO YAYOI KUSAME

Početak karijere lansirala je točkasti uzorak koji je ubrzo postao njezin zaštitni znak. 82-godišnja umjetnica danas je poznata po svojoj strasti za točkice ili "mreže beskonačnosti" kako ih naziva sama.

Godine 2012. na aukciji kuće Christie's u New Yorku, njezin jedinstven rad "White No. 28" prodan je za 5,1 milijun dolara što je rekordna povijesna cijena za jednog živog umjetnika.

Suvremena umjetnost postaje sve popularnija među ljudima koji cijene inovativnost i kreativnost, a više nije neobično da takva djela postižu cijene koje su nekad bila rezervirane isključivo za djela klasične konotacije. Ovakav poredak ne čudi previše kad se uzme u obzir velik utjecaj koji je Yayoi Kusama imala na suvremenu umjetnost, ali i modu, ostvarivši brojne suradnje s modnim brendovima, poput Louis Vuittona i X-Girl.

SI.14. Izlog dućana L. Vuitton sa njezinom skulpturom i voštanom figurom, London 2012.

Modna kuća Louis Vuitton, poznata po svojoj suradnji sa svjetski poznatim umjetnicima, predstavila je umjetničku suradnju sa svjetskom retrospektivom japanske umjetnice Yayoi Kusama. Izložba je putovala iz madridskog muzeja kraljice Sofije u pariški Centre George Pompidou, a zatim i u londonski Tate Modern, te na kraju u muzeju Whitney u New Yorku.

Tamo je Vuitton predstavio kolekciju odjeće i modnih dodataka koje su zajedno dizajnirali Yayoi Kusama i Mark Jacobs. Kolekcija prati dvije osnovne teme: opsjednutost i ponavljanje. Tradicionalni kožni modni dodatak Louisa Vuittona, odjeća i obuća postali su svojevrsnim platnom Kusame na kojima stvara svoje grafičke ornamente.

Sl.15. Kolekcija L. Vuittona u suradnji sa Y. Kusama

Sl.16. Kolekcija L. Vuittona u suradnji sa Y. Kusama

Svijetli uzorci u obliku kruga odlaze u beskonačnost pokazujući s kakvom se lakoćom umjetnica poigrava s veličinom, bojom i dubinom. U pokretu, grafika oživljuje, počinje pulsirati i teći, vizualno gubeći svoj početak, sredinu i kraj. Ova je halucinacija također ispunjavala i izloge dućana Louis Vuittona po cijelome svijetu.

SI.17. Interijer Vuitton dućana, London 2012.

SI.18. Interijer Vuitton dućana, London 2012.

SI.19 Interijer Vuitton dućana, London 2012.

SI.20. Izlog Vuitton dućana, London 2012.

Kusama smatra kako je njezin život "točka koja se izgubila u milijunima drugih točaka", a suradnja sa Vuittonom će cijeli svijet ispuniti točkicama i tako razviti ideju o univerzalnoj ljubavi.

Kao prilog suradnji s Louis Vuittonom dolazi i aplikacija za iPhone: zabavnom aplikacijom možete slikati fotografije te ih obrađivati pomoću jednog od tri "efekta" Kusame. Svoje ćete fotografije moći tako ukasiti točkicama, valovima i zrcalnom perspektivom. Nova aplikacija korisnicima nudi izravan pristup u svijet umjetnice.

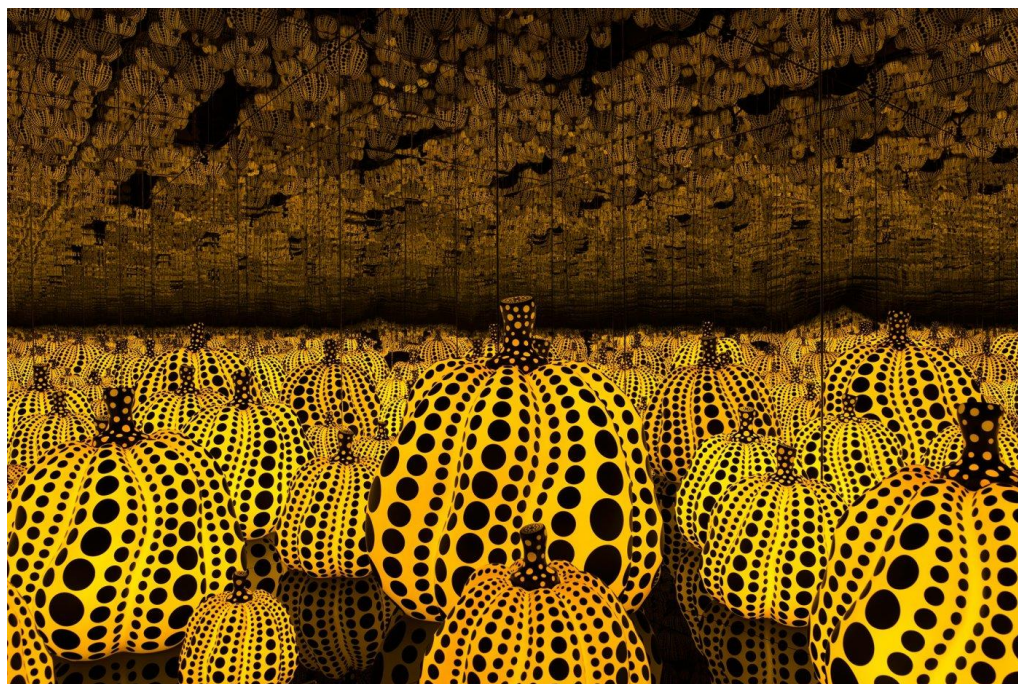
Osim Louis Vuittona za umjetnicu zainteresirao se i Giorgio Armani. Za naslovnicu godišnjeg izdanja časopisa "W" pozirao je George Clooney , čije je Armani odijelo, košulju i cipele osmislila je Yayoi Kusama u svojem poznatom polka- točkastom stilu.

Sl.21. Naslovnica časopisa W

Kusama nije samo djelovala u modnom svijetu, njezinom umjetnošću inspirirala se i kozmetička kuća Lancome. Umjetnica je oslikala novu mini kolekciju sjajila za usne Juicy Tubes s obzirom da je tog ljeta 2013. godine bio popularan točkasti uzorak.

Slike velikih dimenzija, mekane skulpture, instalacije, komuniciranje s modnim svijetom, body painting, produciranje filma u kojem je sama glumila... samo su neki segmenti u kojim se nametnula, posebice kada je riječ o "pomaknutoj umjetnosti". Posljednje čime je privukla pozornost su tri zrcalne prostorije. Jedna od njih je ona pod nazivom "All the Eternal Love I Have for the Pumpkins" u koju je Kusama postavila velike plastične svjetleće bundeve koje se u očima promatrača, obzirom na tamnu zrcalnu atmosferu, fluidno "razvlače" u beskraj.

Sl.22. Instalacija "All the Eternal Love I Have for the Pumpkins" muzej Victoria Miro, 2016.

No, zanimljivo je kako ovo nije prvi njezin takav projekt posvećen isključivo bundevama i zrcalima, jer je s varijacijom na temu 1993. godine Japan predstavila na tada održanom 33. venecijanskom bijenalu radovima iz serije 'Narcissus garden', i instalacijama "I'm Here, but Nothing" (2000.-2008.), "Guidepost to the New Space" i brojne druge.

SI.23. Instalacija "Narcissus garden", 1993.

SI.24. Instalacija "Guidepost to the New Space", 1993.

Komunicirala je s umjetnicima poput Donalda Judda, Andyja Warhola, Josepha Cornella i Claesa Oldenburga. Svoj je identitet nazvala outsiderskim u mnogim kontekstima - kao umjetnica u dominantno muškom društvu, kao Japanka u zapadnom umjetničkom kozmosu, te kao žrtva vlastitih neurotskih i opsesivnih poremećaja.

Nakon što su joj njezini originalni umjetnički performansi donijeli svjetsku slavu i prepoznatljivost, djela joj se nalaze u zbirkama brojnih vodećih svjetskih muzeja, uključujući muzej moderne umjetnosti MoMa u New Yorku, muzej moderne umjetnosti u Los Angelesu, Walker Art Center u Minneapolisu, londonski Tate Modern, amsterdamski Stedelijk Museum, pariški Centre Pompidou, te nacionalni muzej moderne umjetnosti u Tokiju.

Sl.25. Šah- Pumpkin Chess Set, London 2003.

Sl.26. Šah- Pumpkin Chess Set, London 2003.

Dobitnica je mnogih nagrada, uključujući japansku nagradu Asahi Prize (2001.), francusku Ordre des Arts et des Lettres (2003.), te japansku nacionalnu nagradu za životno djelo Order of the Rising Sun (2006.). Prva je Japanka dobitnica nagrade Praemium Imperiale, jedne od najprestižnijih japanskih nagrada za međunarodno poznate umjetnike, koja joj je dodijeljena u listopadu 2006.

2.2. UMJETNICI SRODNI YAYOI KUSAMA

2.2.1. TAKASHI MURAKAMI

Sl.27. Takashi Murakami

Japanski umjetnik poznat po zamućivanju granice između fine i komercijalne umjetnosti. Često kategoriziran uz povijesne i suvremene umjetnike koji rade u tradiciji pop arta, kao što su Andy Warhol, Damien Hirst i Jeff Koons.

Bavi se slikarstvom, kiparstvom, ali i modnim i industrijskim dizajnom, te filmskom animacijom. Poznat je po nastojanju da se izbriše granica između tzv. visoke i niske umjetnosti, te je 2001. godine stvorio *"Superflat"*, kojim nastoji objasniti japansku estetsku tradiciju, ali i prirodu japanske kulture i društva poslije drugog svjetskog rata. Murakami je osnivač i predsjednik Kaikai Kiki Co. i Ltd., kompanije za menadžment mladih likovnih umjetnika, koja također organizira umjetnički bijenale GEISAI.

SI.28. Murakamijev motiv

SI.29. Kaikai Kiki, London 2003.

Postigao je široku razinu slave izvan umjetničkog svijeta. Njegov postmodernistički umjetnički pokret Superflat postao je brendirani umjetnički fenomen dizajniran za zapadnjačku publiku. Prihvatili su ga američki umjetnici, te stvorili hibrid zvan "SoFlo Superflat". Njegova inovativna estetika kombinira klasičnu japansku umjetnost sa suvremenom japanskom pop kulturom koja je dovela mnoge da ga smatraju jednim od najinovativnijih umjetnika danas. Istražujući veze između tradicionalnih tehnika tiskanja i japanskog manga u poslijeratnom društvu, njegova umjetnost djeluje veoma ekspresivno.

SI.30. Superflat, 2001.

"Moj estetski osjećaj formirao se u mladoj dobi zbog onoga što me okruživalo: uski stambeni prostori Japana i mentalni bijeg iz onih prostora koji su uzeli oblike manga i anima."- Takashi Murakami

Njegovi su radovi poznati po karakterističnoj uporabi boje, inkorporaciji motiva iz japanske tradicionalne i popularne kulture, ravnim/sjajnim površinama te sadržaju koji bi se mogao istovremeno opisati kao "ljubak", "psihodeličan" ili "satiričan". Među njegovim najslavnijim

motivima su nasmiješeni cvjetovi, kulturni likovi, gljive, lubanje, budistička ikonografija te seksualni kompleksi kulture *Otaku*.

Sl.31. Muzej umjetnosti u Tokiu, 2001.

Sl.32. Cosmos lopta, muzej Honolulu u Los Angelesu, 2000.

Osim velikih slika kao što su 727 (stalna zbirka Muzeja moderne umjetnosti u New Yorku) i Tan Tan Bo Puking - a.k.a. Gero Tan, proizveo je također skulpture, balone, sveobuhvatne tapetarske instalacije, animirana djela, tisak, plakate itd. Umjetnikov je rad bio predmet brojnih izložbi širom svijeta, uključujući one koje se održavaju u Muzeju umjetnosti Mori u Tokiju, galeriji Gagosian u Londonu, muzeju Guggenheim u Bilbauu i palače Versailles.

Kao i Yayoi Kusama, Murakami je svojom paletom boja unio svježinu redizajniranjem Vuittonove kolekcije proljeće/ljeto 2003. godine. Vuitton je surađivao s raznim imenima poput Cindy Sherman, Richard Prince, Yayoi Kusama ali veza s Murakamijem bila je njihova najduža i najvrednija, uvodeći model unosan međusobne ovisnosti između mode i umjetnosti koja je sada "de rigueur". Inauguracijska kolekcija Murakami Multicolor Monogram iz 2003. godine i "It" torbice, bilo je revolucionarno partnerstvo, radeći Murakamija svjetskom

zvijezdom umjetnosti i mode. Nažalost prošle godine prekinuli su dugogodišnju suradnju iako službeni predstavnici Louis Vuittona nikada nisu potvrdili prestanak dugogodišnjeg partnerstva s Murakamijem.

Sl.33. Kolekcija Murakami Multicolor Monogram, 2003.

Umjetnik također djeluje kao kustos, kulturni poduzetnik i kritički promatrač suvremenog japanskog društva. 2011 godine organizirao je međunarodnu dobrotvornu dražbu "New Day: Artists for Japan" u New Yorku kao odgovor na potres i tsunami u Tokiju 2011. godine.

2.2.2. KEITH HARING

Sl.34. Keith Haring

Keith Haring bio je jedan od malobrojnih američkih umjetnika koji su tijekom 80-tih uspjeli dosegnuti međunarodnu slavu. Haringov postmoderni primitivizam doživio je takvu ekspresiju u umjetnosti i u široj kulturi uopće, učinivši Haringa neponovljivom ikonom gay i AIDS aktivističkih pokreta u Europi i SAD-u.

Spajajući duhovnost i smisao za underground aktivizam s komercijalnošću i "celebrity" kulturom, Keith Haring je od sebe napravio brend. Bio je jedan od najutjecajnijih suvremenih umjetnika, ali i komercijalno najuspješnijih – s nepune 32 godine, u trenutku njegove prerane smrti imetak mu je vrijedio 25 milijuna dolara.

Nastojeći na samom početku svog istupanja kao autor doprijeti do najšire publike, svoju je umjetnost stvarao na javnim površinama i u javnim prostorima, od hodnika podzemne željeznice i ulica, do raznih klubova. Crtao je i slikao brzo, bez prethodno pripremljenih skica. Iako Haring, za razliku od Warhola, koji mu je bio i mentor i dobar prijatelj, nikada nije zvanično utemeljio neku likovnu školu ili umjetnički pokret, njegovi smjeli potezi u jarkim

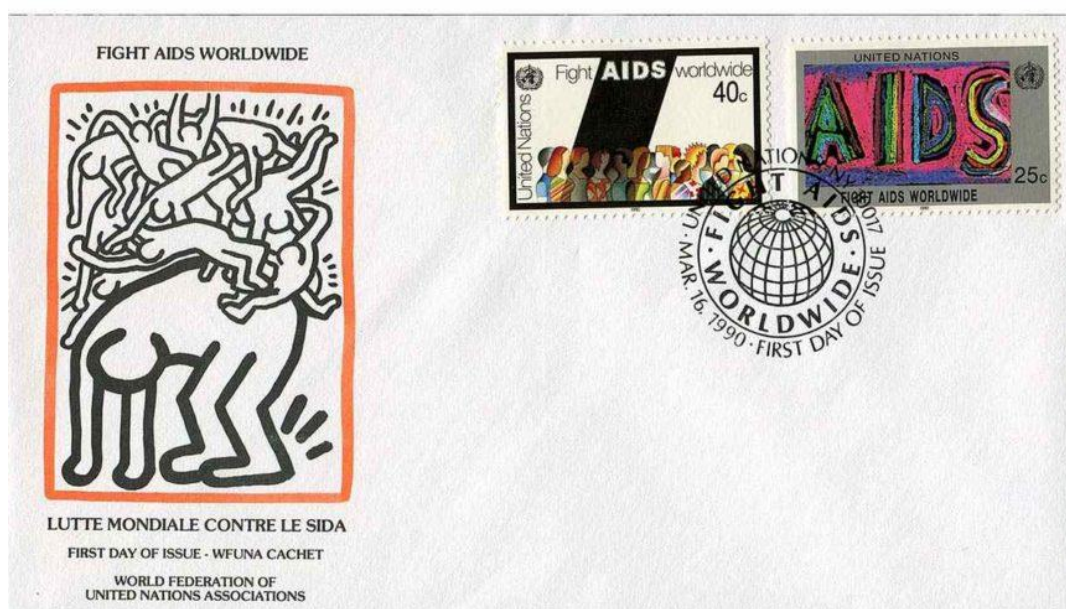
bojama bili su i ostali jedna od najpoznatijih vizualnih asocijacija na estetiku 1980-ih, unatoč činjenici da je umjetnički svijet s visine gledao i na umjetnika i na njegova načela stvaranja.

Ne obazirući se na to Haring je uz bezrezervnu podršku stalno rastućeg broja fanova svojim slikama protestirao protiv masovne potrošnje, konzumerizma, rasizma, kapitalizma, nasilja, religije i nepravde u svim njihovim oblicima, posebno se baveći problematikom nuklearnog rata, uništavanja okoliša, homofobije i epidemije side.

Sl.35. Haring sa Grace Jonesom, bodypainting za performans 'I'm not perfect', New York, 1980.

Otvorio je 1986 godine u New Yorku dućan-galeriju Pop Shop, u kojoj su se uz njegove radove mogli kupiti i bedževi, plakati i slične sitnice (što su pak neki shvatili kao nedosljednost i kontradikciju njegovim porukama protiv komercijalizacije). Nakon što je 1988. saznao da je HIV pozitivan, Keith Haring je u posljednje dvije godine života svojim stalnim temama dodao i siguran seks, a redovitim motivima prezervativ, u nastojanju da kroz vrijeme koje mu je preostalo i aktivizmom i stvaralaštvom pokuša podići razinu svijesti o zaštiti od spolnih bolesti.

Sl.36. U borbi protiv AIDS, 1984.

Niti godinu dana prije nego je umro, utemeljio je fondaciju pod svojim imenom. Umjetnikova velika prijateljica Madonna, kojoj je svojedobno oslikao jaknu za snimanje jednog editorijala, svoj je prvi njujorški koncert u sklopu svjetske Blond Ambition turneje 1990. posvetila sjećanju na Keitha Haringa i proglasila dobrotvornim, uplaćujući pritom sav prihod od ulaznica za borbu protiv bolesti koja joj je prerano odnijela dragog prijatelja.

Sl.37. Madonnina jakna, dizajn Haring, 1989.

Radovi su mu prepoznatljivi po razigranim i veselim figuricama s uočljivim crnim konturama okružene crnim kratkim linijama koje simuliraju bljesak, eksploziju ili naprosto vibraciju pokreta, u kolektivnoj su memoriji one sastavni dio nasljeđa pop kulture i ikonografije 1980-ih.

Kontradiktoran u vrijeme svog djelovanja, Haring ih je stvorio ispreplićući simboliku ulice ne samo s kontekstom umjetnosti vremena u kojem su nastale već i s političkim duhom toga doba. Naoko nedužna i površnom promatraču shvatljiva kao "dobro isfurani grafiti", to su bila i ostala djela s jakom porukom. Socijalno osjetljiv i iskreno ljudski angažiran, Haring je njima pozivao na promjenu i zagovarao osobne slobode i društvenu pravdu.

Sl.38. Retrospect, 1989.

Nakon njegove smrti američki dizajner Tommy Hilfiger je u suradnji sa *Artestarom* i zakladom *Keith Haring* lansirao "limited edition" liniju tenisica i gumenih čizmi. Također njihovim stopama prate ih Reebok i Adidas koji odaju počast umjetniku kolekcijom tenisica inspiriranih njegovim najpoznatijim djelima.

Sl.39. Reebok i Addidas kolekcije

SI.40. Tommy Hilfiger kolekcija

2.3. SHIBORI

Ljepota japanske vještine oslikavanja materijala je u njoj jednostavnosti i pronalaženju uvijek različitih efekta. Svojim načinima presavijanja materijala i time dobivenih različitih uzoraka može služiti kao inspiracija za kreiranje odjeće.

Sl.41. Shibori

Metode presavijanja utječu na konačan oblik, a samim tim i na dizajn željenog tekstilnog predmeta. Vječno igranje oblicima i ispitivanje mogućnosti materijala nije nikad zamorna igra dizajnerima.

Shibori je japanski izraz za nekoliko različitih metoda bojenja tkanine s uzorkom: vezenjem, šivanjem, preklapanjem, uvrtnjem, savijanjem ili stiskanjem. Postoji bezbroj načina na koji možemo vezati tkaninu i svaki od načina rezultira vrlo različitim uzorcima. Termin potiče od riječi "shiboru", što znači uvrtni, pritiskati, istiskati. Shibori tehnika ne tretira tkaninu kao dvodimenzionalnu površinu već joj daje trodimenzionalnu formu.

Najraniji poznati primjer tkanine obojene tehnikom shibori datira iz 8. st. u Japanu. Do 20. st., mnoge tkanine i boje nisu bili u širokoj uporabi u Japanu. Glavne su tkanine bile svila i konoplja, a kasnije pamuk te kao glavna boja bila je indigo, i u manjoj mjeri, bijeli i ljubičasti korijen.

SI.42. Japan, 19.st.

2.4. SHIBORI TEHNIKE

Tehnika ne ovisi samo o željenom uzorku, već o karakteristikama tkanine koja je obojena. Isto tako, različite tehnike mogu se koristiti zajedno s drugima kako bi se postigli još više razrađeni rezultati.

U tradicionalnim shiboriskim zanatima, poznati su obrtnici već dugo osmislili načine na kojima ručni rad nalaže najučinkovitiji put za postizanje svog proizvodnog cilja. Prisustvuju se najmanjim detaljima, kao što je izbor konca za povezivanje. Za *miura shibori* koriste srednje fine pamučne niti, za *boshi shibori* koriste čvrsto upletenu pamučnu nit , a za *kumo shibori* srednje teški laneni konac namotan na drvenu šipku i natopljen vodom. Ponekad, konac se namjerno mijenja u različitu veličinu kako bi se stvorio određeni efekt dizajna.

2.4.1. KANOKO SHIBORI

Uključuje vezanje određenih dijelova tkanine kako bi se postigao željeni uzorak. Tradicionalni shibori zahtijeva uporabu niti za vezivanje. Učinak ovisi o tome koliko je čvrsto tkanina vezana i na kojim dijelovima je vezana. Ako su slučajni dijelovi tkanine vezani zajedno, rezultat će biti uzorak slučajnih krugova. Ako je tkanina najprije presavijena, tada će se krugovi pojaviti u obrascu ovisno o upotrijebljenom presjeku. Ako se tkanina nasumično veže, motiv je razbacan uzorak kvadratnih krugova. Ako je, s druge strane, tkanina pravilno presavijena, motiv je dijagonalno raspored kvadrata. Dijelovi tkanine mogu se formirati ručno, ili pomoću male kukice posebno dizajnirane koja izvlači materijal.

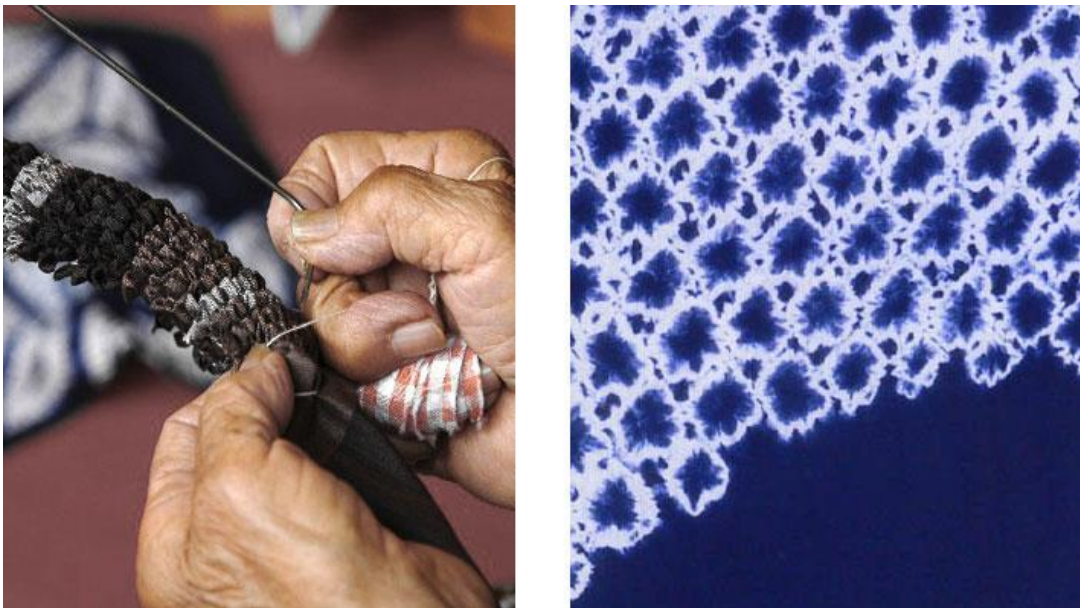

Sl.43. Kanoko shibori

2.4.2.MIURA SHIBORI

Miura shibori je tehnika također poznata po petljama. Osim korištenja kukice uključuje i ispiranje dijelova tkanine. Napetost konca drži sve dijelove skupno. Rezultat obojene tkanine daje vodeni izgled. Budući da se ne koristi čvor, miura shibori je vrlo lako vezati i odmotati. Stoga se ova tehnika vrlo često koristi i u kombinaciji s drugim tehnikama, čime je uspješno proširila vizualni vokabular procesa.

Vjeruje se da je ime "miura" došlo od jednog liječnika Miure, s područja Arimatske s južnog otoka Kyushua, čija je supruga lokalno stanovništvo podučavala o ovaj vrsti petlje.

Sl.44. Miura shibori

2.4.3. KUMO SHIBORI

Kumo shibori je plisirana i povezana vrsta tehnike. Tkanina se veže u uske plisirane sekcije. Rezultat je vrlo specifičan dizajn poput paukove mreže koja zahtjeva preciznost izvedbe.

Kumo se prvi puta pojavljuje u 17.st. Kroz godine obrtnici su proširili niz *kumo* tehnika mijenjanjem količine i gustoće vezivanja. Može se vezati ručno gumom ili uz pomoć alata kukice. Tkanina mora biti učvršćena za podlogu ili držana rukom, a samo namotavanje ide vrlo brzo i ravnomjerno, što omogućuje stvaranje malog paukovog uzorka preko cijele tkanine.

Sl.45. Kumo shibori

2.4.4. NUI SHIBORI

Nui shibori je zapravo ukrašen shibori. Na tkanini se koristi igla i konac, koji se čvrsto pričvrsti za skupljanje platna. Svaka nit je pričvršćena čvorovima prije obojenja. Ova tehnika omogućuje veću kontrolu uzorka i veću raznolikost uzorka, ali puno je više vremena.

Jedinstveni efekti određuju se tipom bodova, bez obzira na to je li presavijena tkanina ili ne. Nakon što se završi šivanje, tkanina se stisne s koncem i pričvršćuje se vezivanjem. Zatim se oboji.

Šivanje omogućuje fleksibilnost i kontrolu kako bi se stvorili različiti oblici - delikatni ili podebljani, jednostavni ili složeni, slikovni ili apstraktni. U Japanu u 14. stoljeću ovakvo spajanje je rađeno u kombinaciji sa zlatnim listovima, kao i nježnim vezom, kako bi se reproducirali stilizirani motivi iz prirode, stvarajući uzbudljiv način za plemenite dame i ratnike. U posljednjih nekoliko desetljeća obrtnici i dizajneri ne samo u Japanu, već i izvan njega ponovno su interpretirali ove tradicionalne procese i uzorke u moderne modne forme. Time proširujući izbor materijala, veličinu dizajnerskih elemenata i završni proces od tradicionalnog bojenja do suvremenih kemijskih tretmana.

Sl.46. Nui shibori, tradicionalni

Sl.47. Nui shibori, moderne forme

2.4.5. ARASHI SIBORI

U tradicionalnoj japanskoj kulturi arashi shibori koristio se kao dodatak dugom kimonu. Naziv potječe od japanske riječi "arashi" što znači oluja.

Tkanina se omata po dijagonali do pola svoje površine. Rezultat dijagonalnih uzorka ukazuje na kišu pod jakim vjetrom. Ovaj je proces prvi put zamišljen u kasnom devetnaestom stoljeću za proizvodnju shiboria u mnogo većim količinama nego što je to bilo moguće s tradicionalnim ručnim procesima.

Suvremeni tekstilni umjetnici uživaju u ovoj tehnici i cijene sposobnost izrade tih finih uzoraka na većim količinama tkanine s manje detaljnim radom. Usavršili su tehniku na finim nabranim teksturama koje postaju dio gotove površine i pridonose skulpturalnim kvalitetama mnogih nosivih umjetničkih odjevnih predmeta.

Sl.48. Arashi shibori

2.4.6. ITAJIME SHIBORI

Itajime shibori je tehnika oblikovana otporom. Tradicionalno, tkanina se složi između dva komada drveta, koji se zajedno obuhvate. Suvremeni tekstilni umjetnici koriste oblike pleksiglasa koji sprječavaju da boja prodire u tkaninu koju pokrivaju.

Sl.49. Itajime shibori

2.4.7.SUJI SHIBORI

Prije bojenja, cijela nabrana duljina tkanine čvrsto se veže koncem kako bi se obojala samo površina nabora, što rezultira vertikalno prugastim uzorcima.

Ova tradicionalna tehnika relativno je jednostavna i jeftina za proizvodnju. Takve su tkanine naširoko korištene u indigo-obojanim pamučnim kimonima za opću populaciju i u svilenj verziji za povlaštenije klase.

Sl.50 Suji shibori

2.5. LAND ART

Land art (*earth art, earthwork*) je pravac u suvremenoj umjetnosti koji se počeo razvijati šezdesetih i sedamdesetih godina 20. stoljeća u SAD-u kao umjetnost koja se iz galerija i muzeja preselila u otvoreni prostor i u kojoj su krajolik i umjetničko djelo neraskidivo povezani.

Umjetnici su za svoja djela koristili materijale nađene u prirodi, stvarajući monumentalne kompozicije koje su dokumentirali na filmu ili fotografiji. Slagali su kompozicije od kamenja, kopali su jame, izrađivali labirinte, utiskivali s različitim materijalima crteže u tlu, radili forme od vode, snijega i leda, a koristili su i materijale organskog porijekla poput granja, drveća i lišća, kombinirajući ih s umjetnim materijalima kao što su beton, metal ili mineralni pigmenti. Neki umjetnici su u land art uključili i performans, primjerice Richard Long, koji se izražavao kroz "umjetnost hodanja" .

Pokret se javio kao reakcija na modernu umjetnost, estetiku i bezosjećajnu komercijalizaciju umjetnosti u Americi u to doba. Napuštajući galerije i muzeje te stvarajući svoja djela daleko od civilizacije, prvi umjetnici land arta odbacili su tradicionalne skulpture koje se mogu transportirati i komercijalno prodavati. Prirodni uvjeti često su utjecali na opstanak tih umjetnina pa su neka od tih djela danas opstala samo kao video zapis ili fotografija.

Dok su neki umjetnici odlazili daleko od civilizacije, drugi autori su prirodu donosili u galerije. Konstrukcije od kamenja, granja, pijeska ili dugih materijala iz prirode su slagali u galerijskim prostorima, nazivajući svoju umjetnost također land artom. Land art je tada u velikoj mjeri bio inspiriran konceptualnom umjetnošću i minimalizmom.

Jedno od najranijih i danas najpoznatijih, gotovo kulturnih djela land arta je "Spiral Jetty" ("Spiralni nasip") Roberta Smithsona iz 1970. godine. Buldožeri su nagurali kamenje i zemlju u veliko slano jezero u državi Utah, SAD, i stvorili spiralu golemih razmjera. Vidljivost djela varira od nivoa vode u jezeru. Konstrukcija je tridesetak godina bila potpuno pod vodom, jer je izgrađena za vrijeme suše. 1999. godine ponovno je izronila i postala vidljiva. Originalno tamna zbog crnog kamenja, danas je bijela zbog kristalizirane soli uz njezine rubove.

Sl.51. Spiral Jetty, Robert Smithson

Osim već tradicionalnih oblika land arta koji su ušli u povijest umjetnosti, danas unutar pokreta postoji načina izražavanja, primjerice environmental art, gravity art, skulpture i instalacije u prirodi, performance, rock art (oslikavanje stijena, ali i drveća), pejzažna umjetnost, land art izražen isključivo kroz fotografiju, land art u galerijama, geomantija i neke druge New Age prakse.

Sl.52. Land art thre

2.5.1. PRETEČE LAND ARTA U PRETPOVIJESTI

Za razvoj ovog suvremenog umjetničkog pravca značajni su i mnogo stariji utjecaji. Neolitski narodi su imali sklonost prema stvaranju megalitnih konstrukcija koje su služile vjerojatno u obredne, magijske i spiritualne svrhe. Njihove ostatke danas nalazimo diljem Europe i Azije. Uz megalite se javlja i gradnja tumula i mogila (humaka, uglavnom grobnih, a neki su vjerojatno imali i obrambenu funkciju), a koji se pronalaze i u Americama. U Hrvatskoj je poznat Maklavun u Istri, s dva kružna bedema, a unutrašnji bedem svojom nejednolikom širinom podsjeća na polumjesec.

Sl.53. Maklavun u Istri

Spiritualna uloga umjetnosti je svojstvena čovjeku od samih početaka njegovog razvoja (iako je tada nije nazivao umjetnošću) te je osim materijalnih potreba za hranom i toplim zaklonom, posjedovao u sebi i dublji impuls otkrivanja i razumijevanja prirode oko sebe, međuodnosa koji u njoj vladaju, njezinih ritmova i ciklusa, koje je doživljavao većima od svoje pojedinačne egzistencije i egzistencije svoga plemena, do te mjere da im je pridavao sveti, misterijski i božanski karakter.

2.5.2. FOTOGRAFIJA I LAND ART

Land art se može u potpunosti doživjeti samo u okruženju u kojem je nastao, promatrajući ga iz različitih kuteva gledanja, a u slučaju većih konstrukata, i njihovim obilaženjem ili ulaženjem u njih. Iako postoje radovi land arta koji nisu toliko vezani uz okoliš u kojem se nalaze, već su sami sebi svrha, a čak bi se mogli nalaziti i u parku u gradskoj sredini ili u zatvorenom prostoru galerije, ipak je priroda ta koja cijelom iskustvu land arta daje poseban pečat.

Nisu tu uvijek prisutni samo primarni vizualni podražaji koji dolaze direktno od umjetničkog rada, već na doživljaj djela neprimjetno djeluju i zvukovi prirode, miris, osjećaj prostora (otvoreni prostor ravnice, intimnost šume i sl.), vremenske prilike, doba dana i godišnje doba te činjenica da se je osoba trebala potruditi da dođe do mjesta na kojem se land art nalazi, ponekad čak doputovati iz udaljenog kraja. Primjerice, u "Polju munja" Waltera De Marie možemo spoznajno uživati promatrajući fotografiju, ali cjelovito iskustvo tog djela land arta, koje kao sastavni dio uključuje prirodne sile, možemo doživjeti tek kad se fizički nađemo kraj njega za vrijeme oluje.

Budući da svaki umjetnik želi da njegovo djelo bude viđeno, umjetnici land arta pribjegavaju mediju fotografije kako bi se putem njega širila informacija o postojanju djela. To vrijedi, ne samo za land art koji je udaljen od civilizacije, već i za radove koji su kratkog vijeka trajanja, npr. ako su napravljeni od granja, lišća ili snijega, poput mnogih radova Andyja Goldsworthyja.

2.6. EKSPERIMENTALNI PROCES - REALIZACIJA KOLEKCIJE DIZAJNA TEKSTILA

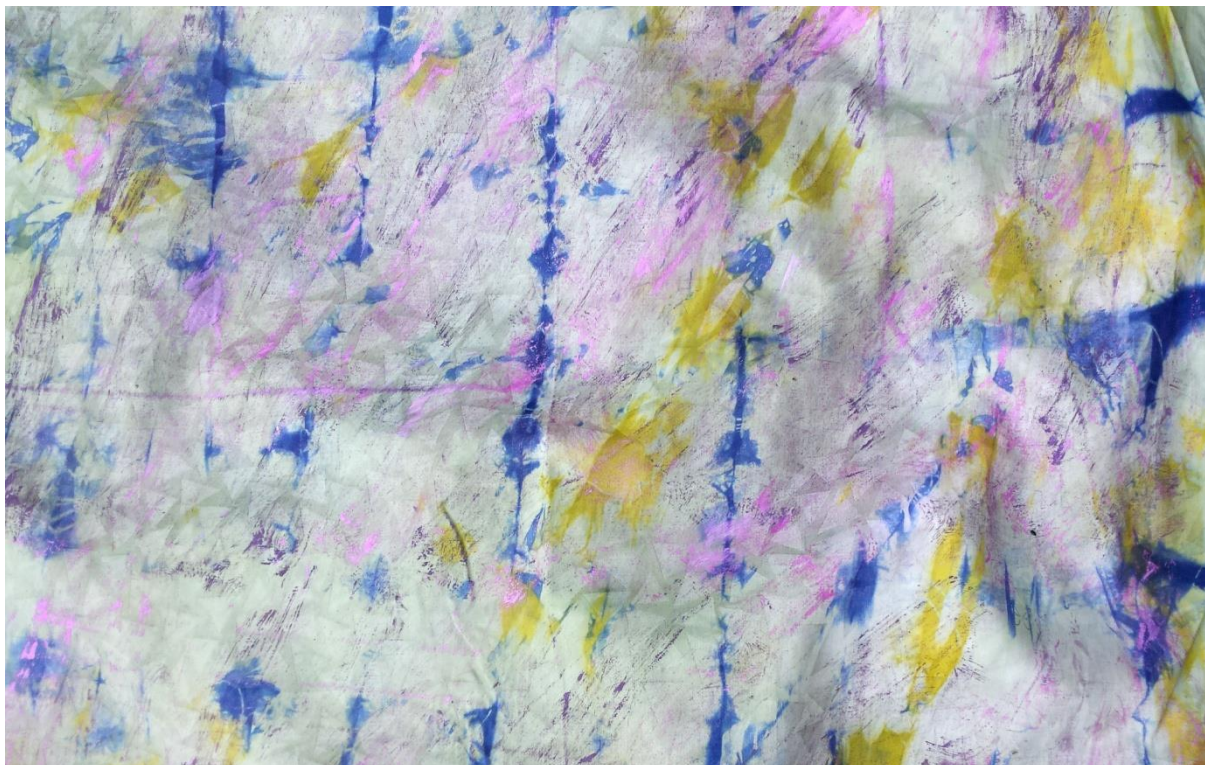
Shibori nam pruža mogućnosti koje neke od unikatnih tehnika ne mogu. Od samog početka, bila je korištena na razne načine. Preko carskih i kraljevskih odora, pojaseva, kimona i tunika iz perioda feudalnog Japana pa sve do haljina, marama, nakita, lampi i lustera iz 21. st. Kako se kreativnost ljudi razvijala i rasla, tako je i s njome rasla shibori tehnika.

Shibori tehniku primijenila sam u svojoj tekstilnoj mapi koja mi je poslužila kao temelj/podloga za daljnje oslikavanje radova. Primjenjivala sam različite tehnike (kanoko, kumo i itajime) u različitim bojama, te u nekoliko faza. Time sam dobila specifične neodređene oblike koji su se zajedno stopili u svim fazama bojanja, te mi tako učinili dobru podlogu za daljnje iscrtavanje motiva. S obzirom na to da takvo tretiranje materijala zahtijeva izdržljiv i prijazan materijal, koristila sam pamuk i damast. Kao što sam prethodno spomenula, bojala sam materijal različitim tehnikama višeslojno. Time sam spojila različite tehnike u jedno i dobila neodređene motive koje sam kasnije bojama i flomasterima za tekstil doradivala.

Nakon prve faze bojanja tekstila, oslikavala sam ga na nekoliko načina. Neke tekstile sam prije oslikavanja potpuno osušila, a neke sam oslikavala dok je još podloga bila mokra kako bih postigla dodatne efekte- prolijevanje i miješanje pojedinih boja. Kod oslikavanja tekućim bojama za tekstil ujedno sam i koristila različite šablone koje sam također sama izradila, te građevinsku mrežu. Gustim premazima kista bojom preko mreže, na tekstilu otisnule su se kockice nepravilnog i pravilnog oblika ovisno o gustoći premaza boja i miješanja s vodom. Osim tekućih boja koristila sam i boje u spreju također namijenjene za tekstil. Pomoću spreja i šablone oslikavala sam krugove nježnog tona i pravilnog geometrijskog oblika. Kao suprotnost geometriji, u radove unijela sam malo akcijskog slikarstva i brzim potezima kista nanosila sam boju "prskanjem" na tekstil.

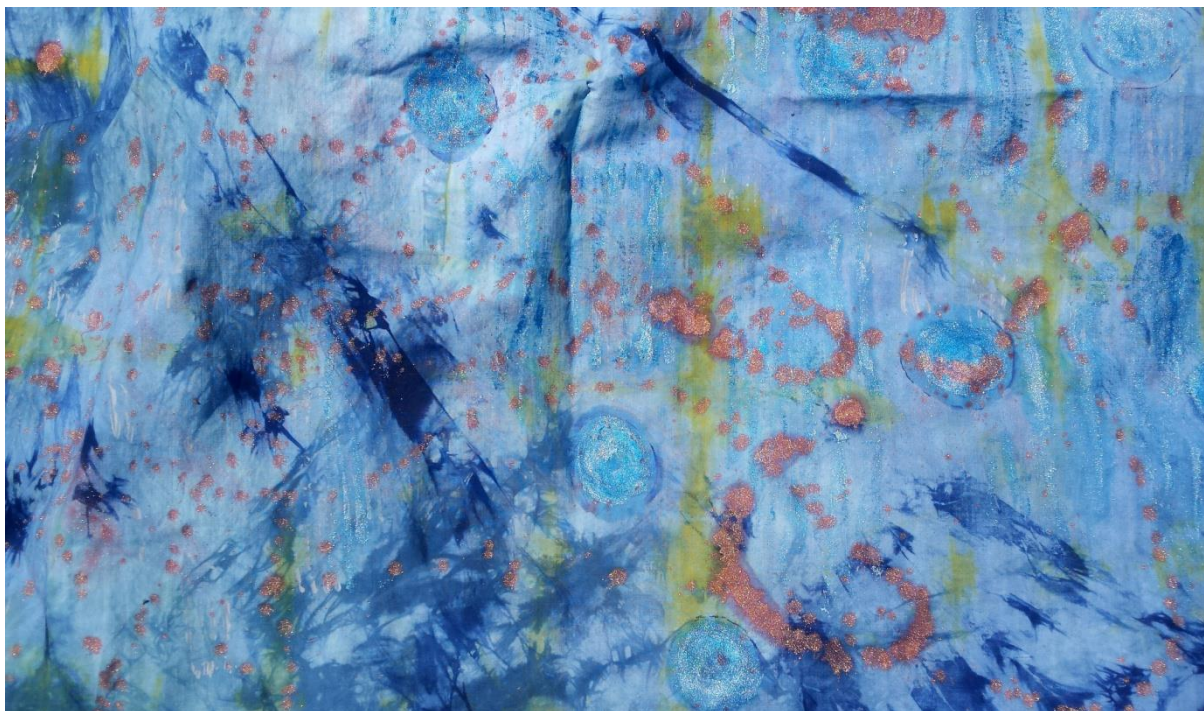
Svaki tekstilni rad bojala sam višeslojno u nekoliko navrata i u različitim shibori tehnikama. Jednako sam tretirala tekstil u drugoj fazi dorade, u oslikavanju. Kombinirala sam suhu i mokru tkaninu kao i različite šablone i načine oslikavanja, prskanjem ili nasumičnim nanošenjem boja.

2.6.1. LIKOVNA ANALIZA RADOVA

SI.54. Number 1#

Ovdje je vidljiv upravo spomenuti damast materijal koji se sa svojim trokutastim uzorkom izvrsno uklopio u cjelovitu priču tekstilne slike. Također je vidljiva shibori tehnika kanoko u bež i plavoj boji kao nepravilne kose linije koje međusobno prate jedna drugu. Kao kontrast shibori uzorcima nanosila sam kistom ljubičasto- rozu boju, čime sam ujedno dobila nježan kolorizam boja.

SI.55. Number 2#

S obzirom na to da me inspirirala konceptualna umjetnica Yayoi Kusama koja je imala nepresušan izvor mašte prenoseći ju na papir u točkama prepunih boja, tako sam i ja istraživala razne oblike u širokoj paleti boja. Pokušavajući se poistovjetiti s umjetnicom na shibori podlozi oslikavala sam krugove bojama za tekstil koje sam kasnije ocrtavala flomasterom za tekstil. Time sam dobila fine prijelaze između tonova plave boje. Kao kontrast tehnici i boji pozabavila sam se ekspresivnim potezima kista u tonovima crvene boje.

Sl.56. Number 3#

Oživljavajući Kusamine točkice, svojom interpretacijom radila sam ih u različitim oblicima i bojama. Kao odaziv na geometriju poslužila sam se nepravilnim linijama, kockama i različitim obrisima. Neke od njih prenosila sam na platno pomoću šablona.

Sl.57. Number 4 #

Na ovom tekstilom radu koristila sam i različite prirodne odstranjivače boja koje su pritom radu dali poseban efekt, a najviše su vidljivi u krugovima. Krugove sam također dorađivala flomasterom za tekstil kao i ostale nepravilne spiralne linije. Također je vidljiva shibori tehnika izvedena u nekoliko faza bojanja.

Sl.58. land art

Mogući načini izlaganja land arta kao segmenti instalacije oblačenje drveća u tekstilne slike.

3. ZAKLJUČAK

Yayoi Kusama je vjerojatno najveća i najslavnija moderna japanska umjetnica. Njezina djela, od kojih su najpoznatije “Acumulations” i ciklus “Infinity Net”, karakteriziraju začuđujuće forme jarkih boja i halucinantno nadrealističkih motiva. Intrigantna, originalna i maštovita umjetnica bavi se slikarstvom, dizajnom, skulpturom, instalacijama i filmom. Bila je politička aktivistica i napisala je 18 romana. Poznata je njezina umjetnička i politička kritika Amerike, društvenih normi i američkog imperijalizma, koja je kulminirala otvorenim pismom Richardu Nixonu u kojem ga je pozvala da s njom stupi u seksualni odnos u zamjenu za američko povlačenje iz Vijetnama.

Konstantno je mijenjala i razvijala svoj stil, a najveći trag ostavila je u modi. Mnogi dizajneri inspirirali su se njezinim nadrealnim motivima. Najpoznatija njezina suradnja bila je s poznatom modnom kućom Louis Vuitton.

U svijetu mode besprijeckorno ju prate i ostali spomenuti umjetnici poput Murakamija i Haringa koji su svojim likovnim izričajem također značajno doprinijeli modi.

Inspirirajući se Kusamom kreirala sam tekstilnu mapu. Na tekstilnim radovima primijenila sam tradicionalne japanske shibori tehnike koje su mi koristile kao podloga za daljnje oslikavanje tekstila. Tekstil sam oslikavala bojama za tekstil koje se ne ispiru i tekstilnu sliku čine postojanom. Inspirirala sam se različitim geometrijskim oblicima pravilnih i nepravilnih formi. Također sam tekstil bojala višeslojno kako bih dobila jači intenzitet boja i naravno nepredvidive oblike.

Na kraju ovog putovanja kroz tekstilnu mapu radova izlagajući ju u prirodi, može se zaključiti da cijeli proces ima jednu kontinuiranu priču. Iako svaki rad ima i svoju zasebnu priču, ni jedan ne stoji sam za sebe, nego su međusobno povezani i odnose se na glavnu temu koja je navedena u uvodu – Yayoi Kusama kao poticaj istraživanja u dizajnu tekstila.

Tražeci umjetnički medij u kojemu bih dočarala to jedinstvo, prožimanje duha i materije, sebe same, odabrala sam umjetnički pravac land art.

Kroz realizaciju imala sam priliku raditi na raznolikim formama radova i u mnogo većim

formatima nego što sam ranije. I na kraju, iskustvo stvaranja umjetničkih djela u prirodi.

Putem tekstilne mape željela sam prikazati svoju osobnost s ciljem da na materijal izviru moji osjećaji, život, kreativnost te smisao za umjetnošću.

Yayoi Kusama je iznimno inspirativna umjetnica, osebujne i posebne osobnosti, zanimljivog, kreativnog i bogatog likovnog opusa gdje ona kroz likovno izražavanje živi svoj život i svoju umjetnost. Na tragu njene osobnosti i njenog likovnog opusa nastala je moja kolekcija tekstila.

4. LITERATURA

4.1. KNJIGE

1. Shibori: The Inventive Art Of Japanese Shaped Resist Dyeing, Yoshiko Iwamoto Wada (2012)
2. Infinity Net: The Autobiography of Yayoi Kusama by Yayoi Kusama (2013)
3. Shibori Designs and Techniques, Mandy Southan (2009)
4. Art and Nature. New York, London: Black Rose Books, John K. Balance (2003)
5. *Art of the 20th Century*, Taschen, Köln, Several Authors, (2000)

4.2. WEB STRANICE

1. <https://www.artsy.net/artist/yayoi-kusama> , Artsy
2. <http://kusama.site.seattleartmuseum.org/> , Kusama oficalle site
3. <https://www.victoria-miro.com/artists/31-yayoi-kusama/> , Victoria Miro
4. <https://www.voxfeminae.net/strasne-zene/item/9670-yayoi-kusama-beskrajna-opsesija>, članak voxfeminae
5. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=35296>, web enciklopedija

